



A kormány nem támogatja megfelelően a kis- és középvállalkozásokat. Ez a véleménye Vadász Györgynek, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara általános elnökhelyettesének. Szerinte könnyíteni kellene a vállalkozások hitelhez jutásán. És olyan támogatásokban kellene őket részesíteni, hogy azáltal növeljék munkavállalóik számát. Mindez persze nem elég, egy átfogó adórendszerre is szükség lenne, ami a teljesítmény növelésére ösztönöz. Továbbá arra, hogy érdemi párbeszéd alakuljon ki a gazdasági és a politikai élet szereplői között, hogy ne beszéljenek el egymás mellett.

A kereskedelemben bruttó 90 ezer forintért kell három műszakban dolgozni

A bérek közterheit kell csökkenteni

❖ **A gázkrízis is megmutatta, hogy a magyar gazdaság mennyire kiszolgáltatott. Ezzel magyarázható, hogy teljesítőképessége az unióban a legrosszabb?**

Akár ezzel is. Bár hozzáteszem, hogy számos más tényező is befolyásolja a GDP mértékét olyan formán, hogy az uniós országok rangsorában hátul kullogunk. Ha megnézzük például, hogy a multinacionális vállalatok rendelkeznek a termelőeszközök 75 százalékával, az export 83 százalékát biztosítják, ugyanakkor a foglalkoztatásban betöltött szerepük mégsem meghatározó. A rendszerváltás óta eltelt időszakban egyedül a kvv szektor volt munkahelyteremtő. Sajnálatos, hogy a jövedelemtermelő képessége gyenge, az uniós 15-ök átlagának egytizede. A munkaképes állampolgárok 43 százaléka nem végez látható munkát. Mindez nem hogy növeli, hanem csökkenti a gazdaság teljesítményét. A kis- és középvállalkozások kiszolgáltatottsága sajnos nem gyengül, hanem fokozódik. Ehhez hozzájárul, hogy a bankok lényegében egyoldalúan változtatják azokat a feltételeket, amik például a vállalkozások forráshoz jutását meghatározzák.

A legtöbb vállalkozó sajnos nincs olyan helyzetben, hogy ezeket ne fogadja el. A multinacionális kereskedelmi vállalatoknál nem ritka, hogy a 30 napos fizetési kötelezettséggel szemben 5 hónap után fizetnek a beszállítóknak, természetesen elsősorban a kisvállalkozóknak. Aztán ha megnézzük a közbeszerzéseket, látjuk, hogy például mintegy 4500 kiírásból alig 71-et nyertek el hazai kis- és középvállalkozások. És akkor a bürokráciáról még nem is beszéltünk, ami számszerűsítve annyit tesz, hogy az adminisztráció a GDP 6,8 százalékát teszi ki a 3,5 százalékos uniós átlaggal szemben. A pénzügyi világválságot másképp tud-

ja kezelni egy multicég, mint egy hazai kicsi. Egy fejlődni akaró ország tehát mindent megtesz annak érdekében, hogy a vállalkozóit ne érje hátrány.

❖ **A közelmúltban bejelentett pénzügyi segélycsomagoknak volt-e kézzel fogható hatása, vagy a korábbiakhoz hasonlóan megmaradt az üres szólamok szintjén?**

A pénzügyi segélycsomag jószerivel nem költségvetési támogatás, hanem európai uniós segítség. Pozitívan értékeljük a garanciavállalást és ezen belül az unió szerepét. Az uniós miniszterelnökök is megegyeztek abban, hogy segíteni kell a kis- és középvállalkozásokat, a hazaiak ráadásul az uniós átlagnál is rosszabb helyzetben vannak. Az európai finanszírozó bank 30 milliárd euróval emelte meg a kis- és középvállalkozások támogatási hitelkeretét. A korábbi 200 ezer euróról 500 ezer euróra nőtt az az összeghatár, ameddig egy vállalkozás adókedvezményben részesülhet az Európa Unió jóváhagyása nélkül. További komoly segítség, hogy a pályázatokat az eddigi 87 nap helyett 30 nap alatt kell elbírálni. Természetesen vannak kritikai észrevételeink is, például a kormánynak az eddiginél sokkal hatékonyabb intézkedéseket kellett volna hoznia a foglalkoztatás bővítésére.

Ugyanakkor meg kell említeni, hogy a mikrohitelzés területén nagy múltra visszatekintő Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (MVA) és a kisvállalkozói érdekképviseltek (IPOSZ, OKISZ, KISOSZ, ÁFEOSZ) széles összefogásán alapuló MiFiN Mikrofinanszírozó Pénzügyi Szolgáltató Zrt. révén eddig 7 milliárd forintot helyeztünk ki kedvező feltételekkel, és gyors elbírálással. Tízmillió forinthez juthat hozzá minden vállalkozás,

amelyik nettó árbevétele 200 millió forintnál kevesebb, nem foglalkoztat 9 főnél többet, nincs fejlesztési hitele, sem adótarozása, megfelelő ingatlanfedezettel rendelkezik.

❖ **Ebben a helyzetben, amikor nehezen vagy nem kapnak hitelt a vállalkozások, egyre kevesebb vagy nincs megrendelés, a lánc tartozás a legmagasabb, mondhatni kritikus szintre emelkedett, hogyan lehetne segíteni, hogy talpon maradjanak a vállalkozások?**

A lánc tartozás már csak következmény. A magyar pénzpiacon az egymás közötti pénzáramlásból 400–500 milliárd forint hiányzik. Az állam, amely a legnagyobb adós, mivel nincs pénze, késedelmesen fizet. Az önkormányzatok eladósodási trendje is komoly veszélyekkel fenyeget. A multinacionális cégeknek bár van forrásuk, erőfölényüket kihasználva ugyancsak késve fizetnek. Ezen az állam akár úgy is segíthetne, hogy olyan factoring intézményeket hozna létre, amelyek megvásárolnák az adósságot. És azt követően azok a legszigorúbb szankcióval élnének, ha valaki nem fizet. Így például törölhetnék az adósságot a cégjegyzékből.

❖ **Ebben az évben három új adóval ismerkedhetünk meg: a Robin Hood adó, szénadó, cégautó adó, miközben továbbra sem csökkentek a terhek. Megítélése szerint mikor nyílik lehetőség átfogó adórendszer bevezetésére? Közmegegyezéssel!**

A jelenlegi adórendszer 20 év alatt elhasználódott, korszerűtlenné vált, a legnagyobb hibája azonban az, hogy nem ösztönöz. Nehéz munkahelyet biztosítani, aki mégis képes erre, annak nincs, vagy alacsony a jövedelemtermelő képessége. Ráadásul közismert, hogy európai szinten nálunk a legmagasabbak a béreket, jövedelmeket sújtó közterhek. A jelen gazdasági környezetben a költségvetés veszélyeztetése nélkül a bérterheket mérsékelni kell, oly módon, hogy átmenetileg a forgalmi típusú adókat emelni kell és meg kell vizsgálni a vagyoni típusú adók bevezetését. Természetesen nem olyan adóra gondolunk, mint a luxusadó, amit épp mi támadtunk meg az Alkotmánybíróságon.

Az OKISZ és a BKIK mint szakmai érdekképviselet együttműködött a kormánnyal a koncepciók kidolgozásában. Azzal egyet tudok érteni, hogy dekonjunkcióra, pénzügyi válság idején az első számú feladat a stabilitás és a pénzügyi egyensúly megteremtése. Nem folytatható tovább, hogy a költségvetési kiadások meghaladják a bevételeket. A túlköltségek oka a rossz foglalkoztatási szerkezet: 3,2 millió nyugdíjasunk van, a szociális kiadásokra pedig a költségvetés 50 százalékánál többet, 4734 milliárd forintot fordítottunk. Jó, hogy átmenetileg megszüntettük a 13. havi nyugdíjak kifizetését, ám bármennyire fájdalmas, tovább kell menni, hiszen változtatás nélkül 10 éven belül összeomlik a nyugdíjrendszer. Ezen kívül erőteljesen a különböző segítő, ösztönző rendszerek összhangjában kell a foglalkoztatás bővítését előmozdítani.

❖ **Mit gondol arról, hogy a kis- és közepes vállalkozások még ma is szívesebben foglalkoztatnak feketén, mint legálisan?**

Igen. Ma a kis- és középvállalkozók sok esetben 10–12 órában



foglalkoztatják a 4–6 órára bejelentett alkalmazottaikat. Másrészt nem tudnák kigazdálkodni a terheket. Elsősorban mégsem a szürkegazdaság a legnagyobb veszélyforrás. A bérek közterheit kell csökkenteni!

❖ **Sokan emlegetik, hogy az állami kiadásokat vissza kell fogni, de hol lehet takarékoskodni?**

Magasak az állam működési költségei, elsősorban nem is nemzetközi mércével, hanem saját magunkhoz mérve torz az arányok. A közsztéra 80 ezres létszáma sem csökkent, legfeljebb gazdasági társaságokba való kiszervezések történtek. Több mint 3200 önkormányzat működik az országban. A bürokrácia változatlanul virágzik, az adminisztrációs költségek 6,8 százalékot tesznek ki. Az egészségügyi reformhoz szerencsétlenül fogott hozzá a kormány, amely által sikerült a társadalmat szembeállítani a kormánnyal. A pénzügyi világválság, a gazdasági recesszió, a magyar gazdaság kiszolgáltatottsága reményt ad arra, hogy a feltétlenül szükséges reformintézkedéseket a politika felvállalja és a politika befogadja. A társadalmat szembeállította a reformokkal. Amikor azonban baj van, abban lehet bízni, hogy az igények kikényszerítik a politika részéről a reformintézkedéseket. Az adórendszert csak oly módon lehet változtatni, hogy közben a költségvetésnek nem lehet nagyobb hiánya, lefaragni csak a szociális kiadásokból lehet. A segélyezést is át kell gondolni, amire ugyan van szándék, de ez óhatatlanul felvet kisebbségi kérdéseket is. Összességében az állami kiadások jelentős csökkentésével lehet az adórendszeren változtatni.

❖ **Hogyan látja, kialakult érdemi párbeszéd a gazdasági élet és a politikai élet szereplői között? Egyáltalán szükség van ilyen párbeszédre, ha igen, miről kellene egyezkedni?**

Örültem, hogy részt vettem a korábban összehívott gazdasági csúcstalálkozókon. A reformszövetség megalakításában is nagy az egyetértés abban, hogy szükség van a párbeszédre. A döntési

helyzetben lévő politikai erők ugyanakkor azt is mondják, hogy a reformok véghezvitelének alapja a társadalmi konszenzus, ám ehhez politikai egyetértésre is szükség van. A két szekértábor azonban olyan távol áll egymástól, hogy egyszerű és egyértelmű kérdésekben sem tudja elfogadni a másik álláspontját.

❖ **Az biztos, hogy a párbeszéd hiányára utalnak a közelmúlt sztrájkjai (a vasúti dolgozók és a Ferihegyi repülőtér dolgozóinak). A munkabeszüntetések azonban százmilliárdos károkat okoznak. Kinek éri ez meg? Lehet-e erre megoldás?**

Akinek valóban sztrájkolnia kellene és ehhez a jogos hátere is meglenne, az épp az általam képviselt kis- és középvállalkozói réteg. Ott sem magasak a bérek: 120 ezer forintos nettó átlagkeresetből aligha lehet jövőt, családot építeni. De magunk ellen sztrájkoljunk?!

A munkabeszüntetés és a magyarországi sztrájk két kategória. Vannak területek, ilyen terület a közlekedés, ahol a sztrájkolók képesek nyomásgyakorlásra. Mit tud tenni viszont egy irodai alkalmazott, egy pedagógus, vagy egy vállalkozó? Az Országos Érdekegyeztető Tanácsban is megállapítottuk, hogy nem a vasutasok vannak a legrosszabb helyzetben ma Magyarországon. Sokkal sanyarúbb sorsú ágazatok vannak: a komoly háttérrel rendelkező könnyűipar például a szemünk láttára ment tönkre, ami ellen senki nem emelte fel a szavát. A kereskedelemben bruttó 90 ezer forintért kell három műszakban dolgozni.

❖ **Manapság előszeretettel állítják példaképpül Szlovákiát, ahol 2009. januártól euróval fizetnek. Náluk miért megy az, ami nálunk nem? Mit csinálnak jobban, mint mi?**

A gazdaságpolitikai szakemberek igyekeztek meggyőzni bennünket arról, hogy a szlovák példa átmeneti, és a szociális ellátás romlásával párhuzamosan majd jön a visszaesés. Lám most bevezették az eurót, mi viszont még a céldátumról sem tudunk tárgyalni.

❖ **Több kamarai vezető, így például Ön is többször emlegette, hogy a gazdasági kilábalásra lehetőséget teremtené az uniós források racionális felhasználása. Azt mondják, hogy ezeket a pénzeket jelenleg inkább presztízs beruházásra fordítják, mintsem a gazdaság élénkítését szolgálják...**

Örülünk annak, hogy mintegy 8 ezer milliárd forintot kapunk uniós forrásokból. Ez komoly segítség, ha azonban figyelembe vesszük, hogy évente átlagosan mindössze 3000 milliárd forintnyi beruházás valósul meg, akkor nem szabad csodát várni.

Harcoltunk azért, hogy ebből a 8 ezer milliárdból minél többet fordítsunk gazdaságfejlesztésre. A kormányzat kényszerű átcsoportosításai is ezt a célt szolgálják. Ám így is mindössze 14 százalékot fordítunk gazdaságfejlesztésre, és 24 százalékot humán erőforrás-fejlesztésre. Az uniós források révén megvalósult fejlesztések önmagukban nem javították a gazdaság versenyképességét. Akkor mi javítja a gazdaság versenyképességét?



❖ **Épp az ellenzéki pártok hangoztatják előszeretettel, hogy vissza kell állítani a gazdaságpolitika hitelességét. Most hitel-telen? Ez miben mutatkozik meg?**

Ma Magyarországon nincs kidolgozott gazdaságpolitika, sem gazdasági stratégia. Aki ennek az ellenkezőjét állítja, az nem itt él. Rögtönzések, minisztériumi gondolatok, fejlesztési elképzelések vannak. Régiókon túlmenő fejlesztési koncepciója nincs.

❖ **Mit gondol arról, hogy a jövőben feltételekhez kötnék a gazdasági juttatásokat? Segítheti ez a foglalkoztatottság növelését?**

Hát hogyan. Ha csak azoknak a forrásoknak a töredékével támogatták volna a hazai kis- és középvállalkozásokat, amit a multinacionális vállalatok kaptak, már jóval magasabb lenne a szolgáltatások színvonala. Most pedig csak idő kérdése, hogy meddig bírja a hazai kereskedelem. A pályázati forrásokból a kis- és középvállalkozások eddig aránytalanul kis mértékben részesültek. Most ugyan van törekvés a változtatásra, azonban így sem számíthatunk arra, hogy ez a terület lesz a meghatározó.

❖ **Mit gondol, a 2009-es év kinek lehet jó és kinek rossz?**

Furcsa, de azt érzem, hogy a 2009-es év pozitív hatással lesz a magyar gazdaságra. Egy sor olyan kérdést felismertünk, aminek megválaszolását nem lehet halogatni. Így például a kis- és középvállalkozások támogatásának a fontosságát. Mindannyian felismertük azt, hogy a reformok nem halogathatóak, mert elszülődünk. A szociális kérdéseken változtatni kell, az adminisztrációt pedig vissza kell szorítani. Az államigazgatás, az államirányítás költségeiből le kell faragni. Annak ellenére, hogy keserves lesz a 2009-es év, aminek a levét a kisvállalkozók és a magánemberek isszák meg, kikényszerít olyan lépéseket és változtatásokat, amelyek megteremtik a valódi felemelkedés lehetőségét.

Sebők Andrea